

ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК АНГЛОМОВНОГО ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНОГО НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО ПЕРЕКЛАДУ В МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ СФЕРИ ОБСЛУГОВУВАННЯ

Окопна Я.В.

кандидат педагогічних наук, доцент,

Стрижньова М. Ю.

*викладач кафедри іноземних
мов професійного спрямування*

Національного університету харчових технологій

Стрімкий розвиток міжнародних контактів, поглиблення глобалізації та обміну досвідом і новими відкриттями в науці, техніці і технології впливає на формування у студентів технічних і технологічних спеціальностей англomовних практичних навичок перекладу науково-технічних текстів, особливо, для професійних цілей з метою підготовки висококваліфікованих кадрів, які можуть самостійно знайомитись з новими тенденціями своєї галузі в англomовних матеріалах і спілкуватись з іноземними колегами на фахові теми [1: 85 – 93; 2: 285 – 288].

В межах вітчизняного програмного вивчення англійської мови професійного спрямування майбутніми працівниками сфери обслуговування передбачено формування й розвиток професійної іншомовної компетентності з подальшим використанням іноземної мови в різних сферах професійної діяльності, а також оволодіння прийомами здобуття інформації із текстів за фахом і засобами її усної та письмової передачі у формі анотацій, рефератів, доповідей, повідомлень, презентацій тощо, для яких необхідним є володіння перекладом з англійської мови на українську [2: 285 – 288].

Науково-технічні переклади належать до виду інформативних перекладів: під час роботи з ними слід не лише намагатися точно передавати інформацію, а й дотримуватися норм мови ділового або науково-технічного стилів. Носіями наукової інформації, узагальненої в науково-технічній літературі, є підручники, монографії, статті, патенти, інструкції з експлуатації, технічні довідники, каталоги, науково-популярні журнали тощо [3, 4].

Майбутній працівник сфери обслуговування має володіти навичками перекладу, користуючись двомовними словниками (електронними й друкованими, як основним засобом перекладу), а також без них. Важливо сформувати у студента вміння орієнтуватися в різних лексикографічних знаках, правильно добирати адекватний лексико-семантичний варіант у випадку перекладу багатозначних лексем. Поряд із словниками, які виконують навчально-довідкову функцію, важливу роль відіграють навчальні підручники та посібники, з підбору яких починається сам процес формування перекладацьких навичок.

Крім того, разом із студентами слід з'ясувати певні труднощі (неоднозначність термінів, відсутність перекладацьких відповідників у

випадку неологізмів, національну варіативність термінологічної лексики тощо) та особливості перекладу фахової мови. Наприклад, терміни сфери практичної психології за своєю структурою можуть бути, як однокомпонентними, так і поєднувати в собі кілька складових частин або слів, що уточнюють, модифікують зміст ключового слова. Для перекладу одиниць, які входять до зазначеної вище терміносистеми, використовують традиційні способи перекладу: транскодування, калькування, експлікацію. Ці трансформаційні способи перекладу лексики, як опис значення чи контекстуальний переклад, застосовують у тих випадках, коли значення того чи того терміну для української мови є новим [1: 91 – 92].

В методиці існують два протилежних підходи щодо формування перекладацьких навичок технічних текстів у майбутніх фахівців: 1) формування іншомовної професійно орієнтованої комунікативної компетентності з подальшим набуттям технічних професійно орієнтованих знань та 2) формування професійно орієнтованої компетентності в певній галузі техніки або технології, з подальшим нарощуванням іншомовної професійно орієнтованої лексичної компетентності [2: 285]. Відтак, постає питання формування у майбутніх інженерів і технологів не лише навичок перекладу, а й медіації технічних текстів. Адже, медіація, як і переклад, є відтворенням змісту оригіналу. При тому, що переклад вимагає збереження об'єму тексту, збереження єдності змісту і форми, відображення його лексико-граматичних та структурних елементів відповідно до теорії перекладу, а роль медіації полягає лише в передачі основного змісту тексту, вона допускає розширення або звуження змісту повідомлення з обов'язковим збереженням культурних та соціальних особливостей країни, мови оригіналу [4: 60]. На відміну від перекладу, дослідники вбачають в медіації насамперед передачу основного змісту в конкретному контексті [3: 9].

Отже, в навчанні перекладу-медіації науково технічних текстів важливим є розвиток практичних навичок розуміння й перекладу змісту висловлювання у майбутніх працівників сфери обслуговування для досягнення адекватного перекладу. Тому, паралельно необхідно проводити ознайомлення з теорією перекладу, технологіям організації якого й будуть присвячені перспективи наших подальших наукових розвідок.

Література:

1. Гут Н. В. Навчання перекладу фахової лексики студентів психологічних спеціальностей / Н. В. Гут // Проблеми підготовки сучасного вчителя. – № 10 (Ч.1). – Умань, 2014. – С. 85–93.
2. Сімкова І. О. Сучасні підходи до підготовки майбутніх перекладачів до англomовного науково-технічного перекладу / І. О. Сімкова // Наукові записки. Серія «Філологічна». – Остроґо:

Видавництво Національного університету «Острозька академія». – Вип. 30. – 2012. – С. 285 – 288.

3. Pöchhacker F. Interpreting as Mediation // Valero-Garcés C. and Martin A. (Eds.) Crossing Borders in Community Interpreting: definitions and dilemmas. – Amsterdam/ Philadelphia. John Benjamins Publishing House, 2008. – P.9 – 27.

4. Taft R. The Role and Personality of the Mediator // Bochner S.(Ed.) The Mediating Person: Bridges between Cultures. –Cambridge: Schenkman, 1981. – P.53 – 88.